

REZUMAT

Teza de abilitare cu titlul *Limba română actuală. Terminologie, lexicologie, lexicografie, morfologie* (Panelul Arte și științe umaniste, Comisia de filologie. Limba și literatura română) constituie rezultatul activității noastre științifice, profesionale și academice, desfășurate de peste două decenii la Universitatea din Craiova. Ea reflectă direcțiile de cercetare, abordările din perspectivă sincronică și interdisciplinară asupra limbii române actuale.

În cele opt subcapitole, care respectă o anumită cronologie a preocupărilor științifice și didactice, delimitate de momentul obținerii titlului de doctor, am prezentat contribuția noastră în sectorul limbii române actuale.

Teza de doctorat, *Abrevierile în limba română* (subcapitolul 2), susținută în anul 2000 la Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan –Al Rosetti” din București (conducător științific Mioara Avram), constituie o lucrare originală, un studiu complex asupra abrevierilor din limba română. Lucrarea, publicată în două ediții (ediția I, Craiova, Editura Sitech; ediția a II-a, revăzută și adăugită, Craiova, Editura Scrisul Românesc), clarifică o serie de concepte și terminologia aferentă acestora, propune puncte de vedere diferite în cercetarea abrevierilor (gramatical, fonetic, ortografic, semantic, pragmatic, stilistic), este citată în studiile de lexicologie românească.

Parcursul științific și didactic până la susținerea tezei de doctorat (subcapitolul 1) constituie o etapă de acumulări și de fixare a direcțiilor de cercetare: terminologie, lexicologie și lexicografie, morfologie. Am elaborat două dicționare (în colaborare), două

cursuri: unul de morfosintaxă și, în colaborare, un curs de metodică a limbii române, 7 articole și 4 recenzii.

Prin lucrările ulterioare obținerii titlului de doctor (subcapitolul 3), am continuat cercetările terminologice, lexicologice, lexicografice și morfologice, opțiunea noastră fiind susținută și de cursurile predate din anul 2000 până în prezent.

Cercetările elaborate în terminologie (subcapitolul 3.1.) sunt variate, vizând câteva domenii: științele exacte (matematică, chimie), științele naturii (geologie, botanică), științele juridice (dreptul internațional, dreptul penal, argumentarea în discursul juridic), științele economice (influența limbii engleze, metafora în limbajul economic), științele politice (eurojargon, politici europene), terminologia militară (standardizare terminologică, onomastică militară), cromatică (elementul cromatic în lingvistica românească), textile (etimologie, antonomază). Am studiat caracteristicile importante ale termenilor, relația lor cu lexicul comun, etimologia și evoluția semantică, interdisciplinaritatea elementelor de lexic specializat. În ansamblu, cercetările din cele opt tipuri de terminologii sunt finalizate prin două cărți (una dintre ele în colaborare) și 38 de articole (dintre care 3 acceptate pentru publicare).

În studiile lexicologice (subcapitolul 3.2.) ne-am orientat spre formarea cuvintelor, spre elementul străin în lexicul limbii române, în condițiile modernizării vocabularului și al deschiderii către occidentalizarea romanică. Am pus în valoare expresivitatea și productivitatea unor elemente sufixale și prefixale, a unor elemente de compunere, concurența formanților, am prezentat situația abrevierilor în conversațiile pe internet, comportamentul semantic și morfologic al anglicismelor și al latinismelor în limba română actuală. Cercetările lexicologice însumează 16 articole.

În domeniul lexicografiei (subcapitolul 3.3.), am continuat munca începută înainte de obținerea titlului de doctor. Am elaborat, în colaborare, lucrarea bilingvă *Lexicon economic englez-român* (considerată ediția a doua a *Dicționarului economic englez-român*), prin care am introdus în circuitul limbii române sintagme cu un grad mare de specializare din terminologia bursieră, bancară, a asigurărilor, elemente în uz, dar neînregistrate încă în dicționarele de neologisme ale limbii române. Am publicat un lexicon și un articol.

Cercetările în morfologia limbii române (subcapitolul 3.4.) includ studii descriptive și normative privind flexiunea și clasele lexico-gramaticale ale limbii române, în conformitate cu normele academice actuale. Ele se referă la concepte gramaticale, la tipologie, flexiune, concurența dintre forme și variante, structura morfematică, la registrele stilistice. Publicațiile în domeniul morfologiei însumează o carte, un curs și 9 articole.

Studiile interdisciplinare (subcapitolul 3.5.), reprezentate prin 8 articole (dintre care două acceptate pentru publicare), completează cercetările noastre în domeniul limbii române actuale, prin elemente de frazeologie și de onomastică, de psiholingvistică și de etnolingvistică, prin relația limbii române cu alte limbi romanice.

Considerăm că relevante și originale pentru contribuția personală (subcapitolul 4) sunt teza de doctorat *Abrevierile în limba română* și cartea *Terminologia matematică. Probleme de etimologie*. Un rol important în stabilirea direcțiilor de cercetare l-au avut și manifestări științifice naționale și internaționale (subcapitolul 5), domeniile fiind susținute, sub aspect didactic, prin cursurile predate în perioada 1997-2014 (subcapitolul 6).

În planul de evoluție și de dezvoltare a propriei cariere profesionale, științifice și academice, ne-am propus să continuăm cercetările în domeniul terminologiei, să abordăm sectoare mai puțin studiate în lingvistica românească, așa cum reiese din mențiunea în

planul de cercetare (subcapitolul 7). Considerăm că prezintă interes științific etimologia termenilor, evoluția lor semantică, modul cum s-au fixat în diferite structuri, cum au pătruns termenii în limba română ca împrumuturi, calcuri ori cum au luat naștere pe teren intern. Aceste considerații lingvistice pot fi coroborate cu elemente de interculturalitate.

Vom continua cercetările lexicologice, oprindu-ne asupra procedeei derivării și a rolului acestuia în crearea de cuvinte noi, neincluse în dicționarele de uz general ale limbii române. Pe lângă o lucrare lexicografică nouă, intenționăm reeditarea *Dicționarului de abrevieri și simboluri*, în condițiile în care trebuie actualizat corpusul de cuvinte și făcută o selecție mai atentă a cuvintelor-titlu.

Toate considerațiile noastre lingvistice se întemeiază pe o bibliografie românească și străină variată (subcapitolul 8), adecvată direcțiilor de cercetare științifică pe care le-am abordat și care ne interesează în continuare.

10.11.2014

Conf. univ. dr. Silvia Pitiriciu

Facultatea de Litere

Universitatea din Craiova